

Tarih: 07.02.2014

Konu: Kul Hakkı

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ، وَ مَنْ يَعْمَلْ

مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

Muhterem Müminler.

Sosyal bir varlık olan insan, toplum içinde yaşar ve ihtiyacı olan birçok şeyi başkalarıyla paylaşmak zorundadır. Toplu halde yaşamının temel amacı; insanın mutluluğu, refahı ve güvenliği olup, birbirimize karşı ilişkilerimizde de uymamız gereken ahlakî ve kanunî kuralları içerir. Bu kurallardan birisi olan kul hakkı; insanın can, mal ve namus gibi dokunulmazlıklarını korumaya yönelik ortaya çıkan bir haktır. Cana kıymak, hırsızlık, gıybet, yalan, borç, iftira, küfürlü söz, kul hakkını doğurur. Bu kuralların ihlali kul hakkına riayet etmemektir. Dünyada ve ahirette bunları yapmanın cezaları vardır.

Aziz Müminler,

Müslüman, kul haklarına son derece titizlik göstermelidir. Bilerek veya bilmeyerek başkalarının hakkını üzerine geçiren kimse o hakkı dünyada ödemek ve helalleşmek suretiyle kendisini kurtarmaya çalışmalıdır. Bu fani hayatın son bulacağını, gerçek hayat dediğimiz ahiret hayatının başlayacağını ve herkesin dünyadaki hayatından hesaba çekileceğini hatırımızdan çıkarmamız gerekir. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'inde **“Kim zerre miktarı hayır yapmışsa onu görür. Kim de zerre miktarı kötülük işlerse, onu görür”** [1] buyuran Allah Teâla, insanların mutlaka yaptıklarının karşılığını göreceğini bizlere bildirmiştir. Sevgili Peygamberimiz (sav) de; **“Bir kimsenin diğer bir kimsenin haysiyetine yahut malına tecavüzden dolayı üzerinde bir hak bulunursa, altın ve gümüşün geçmediği hesap günü gelmeden helalleşsin. Aksi takdirde, yaptığı haksızlık ölçüsünde, iyi amellerinden alınıp hak sahibine verilir, İyiliği yoksa hak sahibinin günahından alınıp haksızlık eden kimseye yüklenir”** [2] şeklindeki hadîsi ile kul hakkının önemine işaret etmiştir.

Kıymetli Kardeşlerim,

Peygamberimiz (s.a.v.) hayatının son günlerinde hastalığı esnasında mescitte minbere çıkarak **“Ey insanlar! Belki yakında aranızdan ayrılacağım. Allah'ın huzuruna kul hakkı ile gitmekten daha ağır bir şey yoktur. Kimin bende bir alacağı varsa işte malım gelsin alsın. Kime yanlışlıkla veya kasten vurmuşsam işte sırtım gelsin vursun. Bu konuda asla çekinmeyin. Şunu bilin ki, içinizde bana en sevimli olan bende olan hakkını alan veya bana hakkını helal eden kişidir”** [3] buyurmuş, bu davranışıyla bizlere ayrıca toplum huzurunda kul hakkından helalleşmenin örnekliğini göstermiştir.

Muhterem Müslümanlar,

Kul hakkı konusunda dikkatli olmamız gereken konulardan biri de kamu hakkının oluşmasıdır. Kamu hakkı kul hakkından daha kapsamlıdır. Çünkü kul hakkı ihlalinde bir veya birkaç kişiye karşı sorumlu iken kamu hakkında o toplumda yaşayan bütün insanlara karşı sorumluluk doğmaktadır. Belki hakkını ihlal ettiğimiz şahsı bulup ondan helallik alma ihtimalimiz vardır. Ancak kamu hakkını ihlal ettiğimizde kimden nasıl helallik alabiliriz? Bu sebeple kamu hakkını gözetmemiz, bu hususta titiz davranmamız gerekmektedir. Neticede kamu hakkını tüyü bitmemiş yetimin hakkı olarak özetleyebiliriz.

Netice itibariyle iyi bir Müslüman olmak istiyorsak, bütün insanların hakkına saygı göstermeli, kimsenin hakkını yememeliyiz. Kimsenin malına el uzatmamalı, kimseye zulmetmemeliyiz. Haksızlığın ağır vebalini düşünmeli, ahiretteki hesabın şiddetini ve zorluğunu aklımızdan çıkarmamalıyız.

Hutbemi bir hadîs-i şerîf mealiyle bitiriyorum: **“Müslüman, elinden ve dilinden Müslümanların emin olduğu, zarar görmediği kimsedir.”** [4]

[1] Zilzal, 99/7 ve 8.

[2] Sahîh-i Buhârî, Tecrid Terc.C.7 S.375.

[3] İbn Sa'd, Tabakât, II, 255.

[4] Sahîhi Müslim Tecrid Tercümesi C.1.S.256.

Bayram Oyan
Ravensburg Camii Din Görevlisi